

DECIZIA nr. 327 din 22 septembrie 2025

referitoare la infracțiunea prevăzută de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#)

EMITENT • **ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ**

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 941 din 10 octombrie 2025](#)

Data intrării în vigoare 10-10-2025

Formă consolidată valabilă la data 16-10-2025

Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 10-10-2025 până la data de 16-10-2025

Dosar nr. 463/1/2025

Eleni Cristina Marcu	- președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Rodica-Aida Popa	- judecător la Secția penală
Ioana Bogdan	- judecător la Secția penală
Maricela Cobzariu	- judecător la Secția penală
Lucia-Tatiana Rog	- judecător la Secția penală
Leontina Șerban	- judecător la Secția penală
Alin-Sorin Nicolescu	- judecător la Secția penală
Luminița Criștiu-Ninu	- judecător la Secția penală
Isabelle Tocan	- judecător la Secția penală

1. Pe rol se află soluționarea cauzei având ca obiect sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept menționate la paragraful 10.
2. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor [art. 476 alin. \(6\) din Codul de procedură penală](#) și [art. 34 alin. \(1\) din Regulamentul](#) privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin [Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023](#), cu modificările și completările ulterioare ([Regulamentul](#)).
3. La ședința de judecată participă doamna Adina Andreea Ciuhan Teodoru, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnată în conformitate cu dispozițiile [art. 36 din Regulament](#).
4. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.
5. Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, având cuvântul referitor la chestiunea de drept supusă dezlegării, în temeiul [art. 475-477 din Codul de procedură penală](#), a susținut că în speță sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării.
6. Susținând punctul de vedere formulat de procurorul general cu privire la fondul problemei de drept supuse dezlegării, doamna procuror a arătat că în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78 /2000](#) nu este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale pentru înfrunirea elementului material al laturii obiective ce constă în efectuarea de operațiuni economice ca acte de comerț incompatibile cu funcția, această condiție specială aplicându-se doar pentru varianta alternativă a săvârșirii faptei prin încheierea de tranzacții financiare. Astfel, potrivit doctrinei și jurisprudenței constante a Curții Constituționale, condiția referitoare la utilizarea informațiilor obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării este atașată **doar tezei a II-a a art. 12 alin. (1) lit. a)**, referitoare la încheierea de tranzacții financiare, nu și tezei I privind efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea.
7. Doamna procuror a susținut că un argument în sprijinul acestei interpretări reiese și din analiza scopului avut în vedere de legiuitor pentru adoptarea [Legii nr. 78/2000](#), scop ce este menționat în [art. 2](#), care prevede că persoanele prevăzute la [art. 1](#) sunt obligate să îndeplinească îndatoririle ce le revin din exercitarea funcțiilor, atribuțiilor sau însărcinărilor încredințate, cu respectarea strictă a legilor și a normelor de conduită profesională, și să asigure ocrotirea și realizarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, fără să se folosească de funcțiile, atribuțiile ori însărcinările primite pentru dobândirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite. Așadar, legiuitorul a urmărit să sancționeze penal tocmai încălcarea dispozițiilor legale ce reglementează conduita profesională care stabilește interdicția de a desfășura operațiuni financiare ca activități comerciale, dar doar în situația particulară în care se urmărește obținerea unui folos necuvenit, pentru sine sau pentru altul.
8. Un alt argument în sprijinul interpretării expuse reiese din analiza gramaticală a [art. 12 alin. \(1\) lit. a\)](#), ce relevă faptul că teza I și teza II reprezintă două unități sintactice legate prin conjuncția coordonatoare disjunctivă „ori”. Astfel, coordonarea disjunctivă presupune posibilitatea unei alegeri, a unei selectări care poate implica excluderea

sau alternanța termenilor, iar termenii corelați prin coordonare disjunctivă au în comun o serie de trăsături semantice la care se adaugă altele care se exclud reciproc. Alternativa creată de cele două unități sintactice privește substantivele verbale „efectuarea” și, respectiv, „încheierea”, însoțite fiecare de determinanții specifici, „de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană” și, respectiv, „de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale”.

9. Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecătoarei Eleni Cristina Marcu, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare privind sesizarea formulată.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

10. Prin Încheierea de ședință din data de 5 februarie 2025, Curtea de Apel Bacău, în baza [art. 476 alin. \(1\)](#) raportat la [art. 475 din Codul de procedură penală](#), a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Dacă în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#) este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale pentru întrunirea elementului material al laturii obiective ce constă în efectuarea de operațiuni economice ca acte de comerț incompatibile cu funcția, dacă este prezumat de lege avantajul obținut de autorul faptei sau dacă această condiție specială se aplică doar pentru varianta alternativă a săvârșirii faptei prin încheierea de tranzacții financiare?

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

[Legea nr. 78/2000](#) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare ([Legea nr. 78/2000](#))

Articolul 12

(1) Sunt pedepsite cu închisoarea de la 1 la 5 ani următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite:

a) efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale. (...)

(2) În sensul prezentei legi, operațiunile financiare constau în operațiuni care antrenează circulația de capital, operațiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operațiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la conturile bancare și cele asimilate acestora, tranzacții comerciale interne și internaționale. Pentru a fi efectuate ca acte de comerț, operațiunile financiare trebuie să constituie o acțiune de intermediere în circulația bunurilor făcută în mod organizat și sistematic, în scopul obținerii de profit.

III. Expunerea succintă a cauzei

11. Prin Sentința penală nr. 63/P, pronunțată de Tribunalul Neamț - Secția penală în Dosarul nr. 4.498/103/2022, în temeiul [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#), cu aplicarea [art. 396 alin. \(10\) din Codul de procedură penală](#), s-a dispus condamnarea inculpatului S.I.A. la pedeapsa de 9 (nouă) luni închisoare a cărei executare a fost suspendată sub supraveghere pe durata unui termen de supraveghere de 2 (doi) ani, pentru săvârșirea infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite.

12. În motivarea acestei soluții s-a reținut în esență că inculpatul S.I.A., în perioada mai-septembrie 2021, în colaborare cu martorii O.D. și S.M.A., a administrat de facto persoana juridică N.H.N. - S.R.L., care a edificat un imobil cu destinația bloc de locuințe (s-a implicat în negocierea și încheierea contractelor de achiziție de materiale de construcții, a negociat prețuri cu furnizorii, a supravegheat activitățile de pe șantier, a stabilit prețul de vânzare a apartamentelor și spațiilor comerciale, a participat la negocieri cu potențialii cumpărători), efectuând astfel operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu calitatea sa de ofițer de poliție judiciară cu grad profesional de inspector de poliție, incompatibilitate prevăzută de [art. 45 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 360/2002](#) privind statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare ([Legea nr. 360/2002](#)), raportat la [art. 10 din Legea nr. 364/2004](#) privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, republicată, cu modificările și completările ulterioare ([Legea nr. 364/2004](#)).

13. Instanța de fond a reținut, în esență, că simpla efectuare de operațiuni financiare, ca acte de comerț, nu determină, prin ea însăși, existența elementului material al infracțiunii, ci efectuarea de operațiuni financiare are relevanță penală și poate constitui elementul material al infracțiunii analizate numai dacă fapta este săvârșită ca act de comerț, dacă operațiunile financiare sunt incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană și dacă sunt săvârșite în scopul determinat de legiuitor. În acest sens s-a făcut trimitere la jurisprudența Curții Constituționale, respectiv: [Decizia nr. 243 din 6 aprilie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 6 iulie 2017, [Decizia nr. 700 din 7 noiembrie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 17 ianuarie 2018, și [Decizia nr. 502 din 13 iulie 2021](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 64 din 20 ianuarie 2022. Examinând considerentele acestor hotărâri, instanța de fond a constatat că nu se face nicio referire la pretinsa cerință esențială suplimentară, constând în utilizarea informațiilor obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării, care este, așadar, atașată exclusiv tezei a II-a a infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#), interpretare validată tacit de Curtea Constituțională, conform analizei realizate prin deciziile citate, și regăsită în jurisprudența constantă a instanțelor de judecată.

14. Prin urmare, instanța a reținut că doar modalitatea de realizare a elementului material al infracțiunii în cea de-a doua ipoteză impune utilizarea informațiilor obținute în virtutea funcției îndeplinite, iar această variantă de incriminare nu este reținută în conținutul acuzației aduse inculpatului S.I.A.

15. Împotriva sentinței penale menționate a formulat apel inculpatul S.I.A., iar prin motivele de apel depuse la dosar s-a criticat hotărârea instanței de fond sub aspectul condamnării acestuia pentru infracțiunea prevăzută de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#), susținând, în esență, că pentru prima variantă alternativă a infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\)](#) din această lege, constând în efectuarea de operațiuni economice incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană, trebuie îndeplinită și condiția utilizării informațiilor obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată

16. Pentru a preîntâmpina o eventuală antepunțare în privința apelului formulat, instanța de trimitere a prezentat argumentele esențiale care fundamentează cele două opinii conturate.

17. Într-o primă opinie s-a reținut că simpla efectuare de operațiuni financiare, ca acte de comerț, nu determină, prin ea însăși, existența elementului material al infracțiunii prevăzute de [art. 12 din Legea nr. 78/2000](#), ci efectuarea de operațiuni financiare are relevanță penală și poate constitui elementul material al infracțiunii analizate numai dacă fapta este săvârșită ca act de comerț, dacă operațiunile financiare sunt incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană și dacă sunt săvârșite în scopul determinat de legiuitor.

18. În susținerea acestui punct de vedere s-a făcut trimitere la [Decizia Curții Constituționale nr. 252 din 23 aprilie 2019](#)¹, referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 12 lit. a\) teza întâi din Legea nr. 78/2000](#), în cuprinsul căreia, în esență, s-a reținut că, pentru ca efectuarea de operațiuni financiare să constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii, norma criticată impune realizarea a două cerințe esențiale: operațiunile financiare (operațiuni care antrenează circulația de capital, operațiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operațiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la conturile bancare și cele asimilate acestora, tranzacții comerciale interne și internaționale) să fie efectuate ca acte de comerț, deci să constituie un act de speculă sau o acțiune de intermediere în circulația bunurilor, făcută în mod organizat, și aceste operațiuni financiare, ca acte de comerț, să fie incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește respectiva persoană. Interzicerea unor asemenea operațiuni financiare, ca acte de comerț, are ca finalitate atât asigurarea respectării principiilor economiei de piață și a libertății economice, cât și protejarea demnității persoanelor care ocupă anumite funcții/atribuții/însărcinări publice, obiectul juridic al infracțiunii prevăzute de dispozițiile [art. 12 lit. a\) teza întâi din Legea nr. 78/2000](#) constituindu-l ocrotirea relațiilor sociale referitoare la onestitatea persoanelor care, în considerarea funcției, atribuției sau însărcinării primite, trebuie să se abțină de la efectuarea de astfel de operațiuni.

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 14 iunie 2019.

19. Prin decizia precitată, instanța de contencios constituțional a mai reținut că o altă condiție pentru existența infracțiunii prevăzute de dispozițiile [art. 12 lit. a\) teza întâi din Legea nr. 78/2000](#) este reprezentată de scopul pentru care se efectuează operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană, și anume acela de a obține pentru sine sau pentru altul bani, bunuri ori alte foloase necuvenite, fără a avea relevanță dacă scopul a fost sau nu atins. Prin urmare, doar modalitatea de realizare a elementului material al infracțiunii în cea de-a doua ipoteză impune utilizarea informațiilor obținute în virtutea funcției îndeplinite.

20. În altă opinie s-a susținut că, în varianta prevăzută de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#), conținutul incriminării nu se limitează la comiterea elementului material prin simpla încălcare a unei stări de

incompatibilitate, ci este aplicabilă și condiția atașată elementului material al infracțiunii prevăzute de teza a II-a, respectiv aceea ca fapta să fi fost comisă prin utilizarea informațiilor obținute în virtutea funcției, atribuției ori însărcinării deținute.

21. În susținerea acestui punct de vedere s-a arătat că fapta incriminată de [art. 12 alin. \(1\) lit. a](#) este o infracțiune cu conținuturi alternative, deoarece elementul material al laturii obiective constă atât în efectuarea de operațiuni economice, ca acte de comerț incompatibile cu funcția, cât și în încheierea de tranzacții financiare, atunci când persoana care deține funcția folosește informațiile obținute în cadrul exercitării ei.

22. Sub aspectul laturii subiective, infracțiunea prevăzută de [art. 12 alin. \(1\) lit. a](#) din [Legea nr. 78/2000](#), în prima modalitate alternativă de săvârșire, poate fi comisă cu intenție directă în situația în care prevede faptul că informațiile pe care le deține îi conferă un avantaj în raport cu ceilalți operatori și chiar urmărește să obțină acest rezultat uzând de poziția privilegiată pe care se află, respectiv cu intenție indirectă, în cazul în care operatorul prevede faptul că informațiile pe care le deține în exercițiul funcției reprezintă un avantaj și nu urmărește, dar acceptă posibilitatea că ar putea fi privilegiat. În ambele situații persoana vizată cunoaște starea de incompatibilitate în care se află.

23. Astfel, legiuitorul prezumă că autorul faptei și-a creat avantajul față de ceilalți participanți la circuitul economic prin însăși încălcarea interdicției la care este supus, în acest caz nefiind nevoie ca acesta să și utilizeze efectiv informațiile la care are acces - această infracțiune este asimilată infracțiunii de corupție și are ca obiect juridic relațiile sociale referitoare la activitatea de serviciu, care impun o atitudine corectă, onestă a persoanelor care efectuează operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinesc, ori încheie tranzacții financiare utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării lor.

24. Raportat la activitățile desfășurate (cele care atrag starea de incompatibilitate) s-a apreciat necesar a se stabili dacă funcția deținută este susceptibilă a-i crea autorului faptei pârghiile necesare spre a deține un avantaj față de ceilalți potențiali participanți la operațiunile financiare. Astfel, spre exemplu, un polițist care desfășoară operațiuni financiare ca acte de comerț constând în vânzarea de legume și fructe (în afara programului de lucru), deși încalcă prevederile [art. 45 alin. \(1\) lit. g](#) din [Legea nr. 360/2002](#), aflându-se într-o stare de incompatibilitate prevăzută de lege, nu obține un avantaj față de ceilalți participanți implicați în circuitul operațiunilor financiare din domeniul respectiv. În acest sens, în măsura în care polițistul încalcă această interdicție, fără a utiliza informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale și fără a dobândi de plano o poziție de superioritate față de ceilalți participanți la operațiuni financiare, ca acte de comerț, faptele săvârșite constituie temei pentru supunerea acestuia unei evaluări din partea Agenției Naționale de Integritate, fără a intra sub incidența [Legii nr. 78/2000](#).

25. În susținerea acestei opinii s-au apreciat a fi relevante prevederile [art. 96 alin. \(1\) din Legea nr. 161/2003](#) privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora: „Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice. Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public, funcționar public parlamentar sau funcționar public cu statut special, potrivit fișei postului.”

26. Astfel, se consideră că starea de incompatibilitate la care se referă [art. 12 alin. \(1\) lit. a](#) din [Legea nr. 78/2000](#) trebuie să îndeplinească și condițiile acestui text de lege, care reglementează cu titlu special asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției - legislație conexasă [Legii nr. 78/2000](#), tocmai în acest mod fiind făcută diferența între o stare de incompatibilitate și o infracțiune asimilată de corupție.

V. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

27. Prin [Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 28 octombrie 2004](#) referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 12 lit. a](#) teza I din [Legea nr. 78/2000](#) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție², s-a reținut că dispozițiile [art. 12 lit. a](#) din [Legea nr. 78/2000](#) au ca finalitate, între altele, tocmai asigurarea respectării principiilor economiei de piață și a libertății economice, prin prohibirea efectuării de operațiuni financiare, ca acte de comerț, de către persoane care, în virtutea funcțiilor pe care le dețin, au acces la pârghii economice și la informații de natură să le confere avantaje față de ceilalți participanți la circuitul economic (în același sens și [Decizia Curții Constituționale nr. 1.443 din 4 noiembrie 2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 20 din 10 ianuarie 2011).

² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 10 ianuarie 2005.

28. Prin [Decizia nr. 243 din 6 aprilie 2017](#) referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 12 lit. a](#) teza I din [Legea nr. 78/2000](#) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție³, Curtea Constituțională a reținut: „26. (...) cu privire la înțelesul sintagmei «operațiuni financiare, ca acte de comerț», Curtea constată că, dimpotrivă, formularea, deși generică, nu conține nicio doză de imprevizibilitate. Înglobând

toate elementele necesare pentru identificarea existenței infracțiunii într-o speță sau alta, destinatarul norme penale de incriminare, chiar dacă nu este circumstanțiat, are posibilitatea să prevadă consecințele ce decurg din nerespectarea ei și își poate adapta conduita în mod corespunzător. 40. (...) simpla efectuare de operațiuni financiare ca acte de comerț nu determină existența elementului material al infracțiunii, efectuarea de operațiuni financiare având, așadar, relevanță penală și putând constitui elementul material al infracțiunii numai dacă este săvârșită ca act de comerț, dacă operațiunile financiare sunt incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană și dacă sunt săvârșite în scopul determinat de legiuitor.“(în același sens și [deciziile Curții Constituționale nr. 700/2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 17 ianuarie 2018, [nr. 252/2019](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 14 iunie 2019, [nr. 402/2019](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 19 septembrie 2019, [nr. 502/2021](#) publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 64 din 20 ianuarie 2022, și [nr. 210/2022](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 883 din 7 septembrie 2022).

⁴³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 6 iulie 2017.

VI. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele judecătorești arondate

29. În conformitate cu dispozițiile [art. 476 alin. \(10\) din Codul de procedură penală](#) cu referire la [art. 473 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#) s-au solicitat punctele de vedere ale instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

30. Într-o primă opinie s-a susținut că utilizarea informațiilor dobândite în exercitarea atribuțiilor de serviciu este indispensabilă pentru realizarea elementului material, inclusiv în prima ipoteză a infracțiunii.

31. Un prim argument în susținerea acestei teze este oferit de analiza gramaticală a textului, întrucât condiția suplimentară referitoare la utilizarea informațiilor dobândite în exercitarea funcției, atribuției sau însărcinării este separată prin virgulă de restul textului, fiind plasată în mod clar după sintagma „tranzacții financiare“. În cadrul acestei abordări argumentaționale, prin segmentarea construcției normative, se identifică elementele materiale - efectuarea și încheierea, sub forma unui subiect multiplu care se raportează la predicatul „sunt pedepsite“. În scenariul contrar, absența virgulei ar fi clarificat complet aspectele referitoare la modul de interpretare, sugerând că sintagma problematică s-ar raporta exclusiv la propoziția principală anterioară.

32. Cel de-al doilea aspect avut în vedere se referă la respectarea normelor de tehnică legislativă. În esență, adoptarea interpretării conform căreia interdicția privind utilizarea funcției, atribuției sau însărcinării ar fi aplicabilă exclusiv celei de-a doua ipoteze normative ar implica faptul că același articol reglementează două infracțiuni distincte. În mod corespunzător, astfel de situații ar necesita redactarea unor articole sau alineate separate, pentru a asigura coerența și claritatea reglementării juridice.

33. Totodată, apelând la o interpretare sistematică, s-a arătat că aceste infracțiuni sunt catalogate ca fiind infracțiuni de corupție. Pe acest palier de argumentare, cele două modalități normative sunt similare și au fost incluse în același text, iar valoarea socială este comună, vizând protejarea eficienței funcționării serviciului public.

34. A fost invocat și principiul ultima ratio, conform căruia intervenția dreptului penal trebuie să fie utilizată doar ca o măsură de ultimă instanță, atunci când alte ramuri ale dreptului sau alte mijloace de reglementare socială nu sunt suficiente pentru a proteja valorile fundamentale ale societății.

35. Într-o altă opinie (majoritară) s-a apreciat că în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#) este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale doar pentru varianta alternativă a săvârșirii faptei prin încheierea de tranzacții financiare.

36. În argumentarea acestui punct de vedere, instanțele au evidențiat că problema care face obiectul întrebării a fost antamată de Curtea Constituțională în mai multe decizii, cea mai recentă fiind [Decizia nr. 210 din 7 aprilie 2022](#) referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 12 lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, decizie publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 883 din 7 septembrie 2022.

37. Analizând latura obiectivă a primei teze a infracțiunii prevăzute de [art. 12 lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#), Curtea nu a reținut că una dintre condițiile elementului constitutiv ar fi aceea ca actele de comerț să aibă la bază folosirea de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării funcționarului. Din redactarea textului a rezultat că norma este una cu conținut alternativ, fiecare dintre variantele alternative ale elementului material având propria condiție esențială - operațiunile financiare, ca acte de comerț, să fie incompatibile cu funcția, iar încheierea de tranzacții financiare să se facă utilizând informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării funcționarului. Interpretarea este susținută de modul de redactare a norme, întrucât se observă inserarea unei condiții esențiale explicite după prima teză, care nu mai este reluată în cuprinsul celei de-a doua teze. Or, este dificil de crezut că legiuitorul ar impune o dublă condiționare pentru actele de comerț, însă o unică condiționare pentru încheierea de tranzacții financiare.

38. Față de diferența dintre cele două noțiuni, s-a susținut că legiuitorul a apreciat că însăși efectuarea de acte de comerț, înțelese ca acte de speculă sau acțiuni de intermediere în circulația bunurilor, făcute în mod organizat, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite, prezintă un nivel de gravitate care justifică intervenția legii penale.

VII. Punctul de vedere exprimat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

39. Asupra chestiunii de drept supuse dezlegării, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a opinat în sensul că aplicarea metodelor de interpretare teleologică și gramaticală conduce la concluzia potrivit căreia în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#) nu este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale pentru întrunirea elementului material al laturii obiective ce constă în efectuarea de operațiuni economice ca acte de comerț incompatibile cu funcția, subliniind că această concluzie este confirmată de doctrină și de jurisprudența Curții Constituționale.

VIII. Opinia specialiștilor consultați

40. Universitatea din Oradea - Facultatea de Drept, în punctul de vedere transmis la dosar a susținut că în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 din Legea nr. 78/2000](#) condiția prevăzută de [alin. \(1\) lit. a\) teza I](#), respectiv „utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării”, reprezintă un element constitutiv al infracțiunii în ambele modalități de comitere prevăzute de această literă.

41. Centrul de Cercetări în Științe Penale al Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara, în punctul de vedere formulat, a susținut că în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#) nu este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale pentru întrunirea elementului material al laturii obiective ce constă în efectuarea de operațiuni economice ca acte de comerț incompatibile cu funcția, această condiție specială aplicându-se doar pentru varianta alternativă a săvârșirii faptei prin încheierea de tranzacții financiare.

42. Departamentul de drept din cadrul Facultății de Drept a Academiei de Studii Economice, în punctul de vedere formulat, a susținut că este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale pentru a putea fi reținută infracțiunea prevăzută de dispozițiile [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#).

43. Facultatea de Drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, în punctul de vedere formulat, a susținut că pentru întrunirea elementului material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#) încălcarea normelor referitoare la incompatibilitatea autorului (prin efectuarea de operațiuni economice ca acte de comerț) nu este suficientă pentru lezarea obiectului juridic avut în vedere de legiuitor. Utilizarea informațiilor obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării constituie condiția suplimentară de tipicitate care plasează subiectul activ într-o situație privilegiată în raport cu alți participanți la circuitul economic, condiție care fundamentează totodată și asimilarea infracțiunii cu una de corupție.

IX. Opinia judecătorului raportor

44. Soluția propusă de judecătorul-raportor a fost aceea de admitere a sesizării formulate de Curtea de Apel Bacău, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate, urmând a se stabili că în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#), pentru întrunirea elementului material al laturii obiective ce constă în efectuarea de operațiuni economice, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană, este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării acesteia.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție, examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

45. Cu privire la admisibilitatea sesizării - În conformitate cu dispozițiile [art. 475 din Codul de procedură penală](#): „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

46. Din cuprinsul prevederilor legale care reglementează procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile rezultă următoarele condiții de admisibilitate a sesizării, care trebuie îndeplinite cumulativ:

– chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecății, în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

- chestiunea de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele;
- chestiunea de drept pusă în discuție să fie una veritabilă, dificilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite;
- chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei.

47. Verificând regularitatea investiției prin raportarea acestor condiții de admisibilitate la sesizarea ce face obiectul prezentei cauze, se constată că sunt îndeplinite cumulativ.

48. Astfel, în cauză este îndeplinită prima condiție, în contextul în care solicitarea de lămurire a problemei de drept aparține unei instanțe investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, Curtea de Apel Bacău.

49. În ceea ce privește cea de-a doua condiție, respectiv chestiunea de drept pusă în discuție să fie una veritabilă, dificilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, se constată că și aceasta este îndeplinită, în raport cu practica neunitară și punctele de vedere transmise de curțile de apel și instanțele arondate acestora, precum și cu punctele de vedere diferite formulate de specialiști.

50. Mai mult, chiar și în jurisprudența Curții Constituționale se constată interpretări diferite date textului de lege. Astfel, analizând constituționalitatea normei din perspectiva încălcării principiului libertății economice consacrate de [art. 45 din Constituție](#), Curtea a reținut că dispozițiile [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#) au ca finalitate, între altele, tocmai asigurarea respectării principiilor economiei de piață și a libertății economice, prin prohibirea efectuării de operațiuni financiare, ca acte de comerț, de către persoane care, în virtutea funcțiilor pe care le dețin, au acces la pârghii economice și la informații de natură să le confere avantaje față de ceilalți participanți la circuitul economic (de exemplu, [Decizia Curții Constituționale nr. 454/2004](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 10 ianuarie 2005, [Decizia nr. 1.443/2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 20 din 10 ianuarie 2011). Așadar, s-a apreciat că cerința esențială care vizează utilizarea informațiilor obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării este atașată ambelor variante prevăzute de lege. În alte decizii (de exemplu, [Decizia nr. 243/2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 6 iulie 2017, [Decizia nr. 402/2019](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 19 septembrie 2019), analizând constituționalitatea sintagmei operațiuni financiare, ca acte de comerț din perspectiva lipsei sale de claritate, Curtea a realizat și o analiză a elementelor de tipicitate obiectivă ale infracțiunii, arătând că, pentru ca efectuarea de operațiuni financiare să constituie elementul material al laturii obiective, legea impune realizarea a două condiții /cerințe esențiale, și anume operațiunile financiare să fie efectuate ca acte de comerț, iar operațiunile financiare, ca acte de comerț, să fie incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană.

51. În plus, se impune a fi subliniat faptul că analiza efectuată de Curtea Constituțională cu privire la elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#) nu este una obligatorie pentru instanțe în general și nici pentru Înalta Curte de Casație și Justiție în cadrul prezentei proceduri prevăzute de [art. 475 din Codul de procedură penală](#), astfel că nu conduce la inadmisibilitatea sesizării. Așa cum s-a statuat în jurisprudența Înaltei Curți, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală⁴: „potrivit dispozițiilor legale, jurisprudenței instanței de contencios constituțional și doctrinei, în cazul soluționării excepțiilor de neconstituționalitate, deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii în integritate, respectiv atât dispozitivul, cât și motivarea, dar aceste efecte se produc numai în cazul deciziilor de admitere (fie de constatare a neconstituționalității, fie de stabilire, pe cale de interpretare, a înțeleșului constituțional al unei dispoziții legale) și în limitele atribuțiilor specifice Curții Constituționale, deci numai în ce privește cele statuate referitor la neconstituționalitatea unui anumit text de lege. (...) Nu toate constatările sau aprecierile Curții Constituționale sunt opozabile instanțelor de judecată, deoarece, în conformitate cu [art. 146 din Constituția României](#), Curtea Constituțională nu are în atribuții aplicarea dispozițiilor legale la cazuri concrete, respectiv interpretarea și aplicarea legii sau unificarea jurisprudenței, acestea fiind atributul exclusiv al Înaltei Curți de Casație și Justiție și al instanțelor de judecată, conform [art. 126 alin. \(1\) și \(3\) din Constituția României](#). (...)”

Ținând cont de atribuțiile Curții Constituționale (conform [art. 146 din Constituția României](#) și [art. 11 din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată) și atribuțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție [conform [art. 126 alin. \(1\) și \(3\) din Constituția României](#)], dar și de menirea procedurii prealabile, ca mecanism de unificare a practicii judiciare, în mod evident, excepția de neconstituționalitate prevăzută de [art. 29 din Legea nr. 47/1992, republicată](#), și sesizarea în temeiul [art. 475 din Codul de procedură penală](#) sunt mijloace procedurale cu natură și finalitate diferite.

Pe cale de consecință, nu se poate considera că, pronunțându-se asupra constituționalității unor dispoziții legale, Curtea Constituțională dezleagă probleme de drept de competența instanțelor de judecată sau a Înaltei Curți de Casație și Justiție (...)⁶.

⁴ [Decizia nr. 5 din 28 februarie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 355 din 24 aprilie 2018; în același sens, [Decizia nr. 77/2017](#) a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 10 ianuarie 2018.

- 52.** De asemenea, rezolvarea dată chestiunii de drept este susceptibilă de a avea consecințe juridice directe asupra modului de soluționare a cauzei, având în vedere că aceasta vizează întrunirea elementelor de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#).
- 53.** Și condiția ce vizează caracterul de actualitate a problemei de drept invocate în cauză este îndeplinită. Astfel, din verificările efectuate la nivelul instanței supreme rezultă că nu au fost pronunțate hotărâri prealabile sau hotărâri în recurs în interesul legii de către Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la chestiunea de drept supusă analizei și nici nu este un recurs în interesul legii în curs de soluționare cu privire la această chestiune de drept.
- 54.** Cu privire la fondul chestiunii de drept
- 55.** Problema de drept ridicată de instanța de trimitere vizează stabilirea dacă sintagma finală „utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale”, prevăzută în [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#), constituie o condiție esențială atașată și elementului material al laturii obiective al tezei I a textului de lege, constând în efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț. Deși din conținutul întrebării rezultă că se solicită a se stabili și dacă în cazul tezei I a [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#) avantajul obținut de autorul faptei este prezumat de lege, din considerentele încheierii de sesizare rezultă că reala problemă de drept este cea anterior menționată, iar dezlegarea acesteia oferă implicit un răspuns și la această chestiune.
- 56.** Pentru corecta stabilire a conținutului normei de incriminare prevăzute prin [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#) este necesar să se apeleze la metodele de interpretare a legii penale unanim recunoscute în doctrină și în practica judiciară.
- 57.** Având în vedere că voința legiuitorului trebuie analizată pornind chiar de la litera legii, prima metodă de interpretare este cea gramaticală sau literală. Aceasta își propune să stabilească înțelesul normei cu ajutorul cuvintelor prin care este exprimată, iar în acest scop textul trebuie analizat atât din punct de vedere etimologic pentru a afla sensul cuvintelor, cât și din punct de vedere sintactic și stilistic. De altfel, dispozițiile [art. 36 din Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative ([Legea nr. 24/2000](#)) prevăd că actele normative trebuie redactate prin folosirea cuvintelor în înțelesul lor curent din limba română modernă, într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie. Ca atare, este firesc ca interpretarea textului de lege să presupună o analiză sub toate aceste aspecte.
- 58.** Dată fiind problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări, analiza trebuie axată pe o verificare a textului din perspectivă gramaticală și ortografică. Sub acest aspect se observă că sintagma finală „utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale” este o construcție gerunzială. Indiferent care ar fi considerat elementul regent (întregul subiect multiplu „efectuarea ... ori încheierea” sau doar o parte a acestuia), în mod evident construcția gerunzială este plasată după acesta și este separată prin virgulă de restul frazei.
- 59.** Or, potrivit regulilor de utilizare, „virgula izolează grafic construcțiile gerunziale, infinitivale și participiale plasate înaintea regentului și, de obicei, la începutul unui enunț”⁵, aceleași reguli fiind valabile și la momentul redactării actului normativ⁶.
- ⁵ Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti”, Îndreptarul ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație, București, 2024, fila 58.
- ⁶ Gh. Constantinescu Dobridor, Îndreptar ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație al limbii române, Editura Lucman, București, 2000, fila 87.
- 60.** Totodată, se constată că citirea textului „încheierea de tranzacții financiare[,] utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale” nu necesită nicio scurtă pauză în vorbire care astfel să fie necesar a fi marcată grafic și, în plus, pauzele în vorbire nu pot fi redată în scris prin virgulă (și nici printr-un semn echivalent), dacă aceasta contravine regulilor sintactice⁷. Ca atare, în condițiile în care elementul regent ar fi fost reprezentat doar de substantivul verbal încheierea (parte a subiectului multiplu), virgula nu trebuia să existe. Rolul acesteia este tocmai de izola acest enunț cu caracter explicativ și de a arăta că se raportează la ambele părți ale subiectului multiplu.
- ⁷ Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti”, Îndreptarul ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație, București, 2024, fila 57.
- 61.** Analizând conținutul altor incriminări care nu ridică probleme de interpretare, se observă tehnica de redactare a normei de incriminare în cazul infracțiunilor în care elementul material al laturii obiective este constituit din mai multe acțiuni alternative ce au o cerință esențială comună. Astfel, legiuitorul enumeră acțiunile ce reprezintă elementul material, coordonate copulativ prin juxtapunere și printr-o conjuncție disjunctivă („ori”, „sau”) și adaugă condiția esențială, izolată prin virgule (în cazul în care textul continuă) sau prin virgulă, atunci când aceasta se află la finalul frazei (în același fel procedând și în cazul urmării imediate). Exemplu: fapta de a pune în mișcare acțiunea penală, de a lua o măsură preventivă neprivativă de libertate ori de a trimite în judecată, cunoscând că este nevinovată - [art. 283 alin. \(1\) din Codul penal](#); părăsirea, alungarea sau lăsarea fără ajutor, expunându-l la suferințe fizice sau morale - [art. 378 alin. \(1\) din Codul penal](#); fapta de a introduce, modifica sau șterge, fără drept,

date informatice ori de a restricționa, fără drept, accesul la aceste date, rezultând date necorespunzătoare adevărului, în scopul de a fi utilizate în vederea producerii unei consecințe juridice - [art. 325 din Codul penal](#); prepararea, oferirea sau expunerea spre vânzare de alimente, băuturi ori alte produse falsificate sau substituite, dacă sunt vătămătoare sănătății - [art. 357 alin. \(1\) din Codul penal](#); comunicarea sau răspândirea, prin orice mijloace, de știri, date sau informații false ori de documente falsificate, cunoscând caracterul fals al acestora, dacă prin aceasta se pune în pericol securitatea națională - [art. 404 din Codul penal](#); fapta celui care, în mod repetat, urmărește, fără drept sau fără un interes legitim, o persoană ori îi supraveghează locuința, locul de muncă sau alte locuri frecventate de aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere - [art. 208 din Codul penal](#); cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea, prepararea, transformarea, oferirea, punerea în vânzare, vânzarea, distribuirea, livrarea cu orice titlu, trimiterea, transportul, procurarea, cumpărarea, deținerea ori alte operațiuni privind circulația drogurilor de risc, fără drept - [art. 2 alin. \(1\) din Legea nr. 143/2000](#) etc.

62. Se constată, așadar, că legiuitorul a folosit o tehnică de redactare similară altor incriminări, izolând prin virgulă cerința esențială atașată elementului material al laturii obiective, pentru a sublinia faptul că aceasta este comună ambelor variante prevăzute de textul de lege. De altfel, eliminând din analiză condițiile suplimentare ale tezei I, dispoziția legală devine extrem de facil de interpretat: efectuarea de operațiuni financiare, ..., ori încheierea de tranzacții financiare[,] utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale.

63. Un alt element al interpretării gramaticale care susține aceeași concluzie este folosirea de către legiuitor a adjectivului pronominal posesiv „sale” - utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale. Adjectivul pronominal posesiv desemnează posesorul⁸, iar în text acesta este individualizat anterior, în teza I a [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#), fiind persoana care efectuează operațiuni financiare, ca acte de comerț incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea.

⁸ Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti”, Gramatica de bază a limbii române, Editura Universul Enciclopedic, București, 2016, pag. 121.

64. Dacă s-ar fi dorit ca cerința folosirii informațiilor să fie atașată doar încheierii de tranzacții financiare, astfel ca cele două teze să nu aibă niciun element comun, pe lângă neutilizarea virgulei în fața unei construcții gerunziale plasate după elementul regent, nu ar fi trebuit să existe trimiterea la subiectul activ al tezei I a [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 78/2000](#), forma textului fiind: încheierea de tranzacții financiare utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării.

65. Interpretarea gramaticală este în consonanță și cu interpretarea teleologică, care presupune lămurirea sensului norme juridice pornind de la finalitatea acesteia, de la scopul urmărit de legiuitor prin adoptarea sa. Scopul [Legii nr. 78/2000](#) este precizat de legiuitor chiar în textul său, în [capitolul II](#), în care sunt instituite reguli speciale de comportament privind anumite categorii de persoane, în scopul prevenirii faptelor de corupție. Astfel, potrivit [art. 2](#), „Persoanele prevăzute la [art. 1](#) sunt obligate să îndeplinească îndatoririle ce le revin din exercitarea funcțiilor, atribuțiilor sau însărcinărilor încredințate, cu respectarea strictă a legilor și a normelor de conduită profesională, și să asigure ocrotirea și realizarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, fără să se folosească de funcțiile, atribuțiile ori însărcinările primite, pentru dobândirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite.”

66. După cum se observă, elementul central al reglementării este reprezentat de interdicția folosirii funcției în vederea obținerii de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite, aceasta fiind condiția esențială pentru prevenirea faptelor de corupție. Doar neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu, încălcarea legii sau a drepturilor cetățenilor în exercitarea acestora conduc la reținerea unei infracțiuni de serviciu sau abateri disciplinare, neridicând problema unui act de corupție, acesta fiind strict legat de folosirea funcției în scopul anterior menționat.

67. Aceeași concluzie rezultă și din expunerea de motive a legii, în care se prevede că se instituie obligații și interdicții în comportarea anumitor categorii de persoane, „în timpul sau în legătură cu exercitarea funcției, atribuției sau însărcinării încredințate, de natură a preveni săvârșirea faptelor de corupție”.

68. Scopul [Legii nr. 78/2000](#) este reluat și în expunerile de motive ale legilor de modificare a acesteia, în care se arată că actul normativ a fost adoptat „pentru contracararea activității ilicite a unor categorii de persoane care, prevalându-se de funcțiile, atribuțiile ori însărcinările primite, încalcă legea, cu scopul vădit de a dobândi, pentru ele sau alte persoane, bani, bunuri sau alte foloase” (expunerea de motive a [Legii nr. 160/2019](#) pentru completarea [art. 12 din Legea nr. 78/2000](#) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție).

69. Având în vedere că prin [art. 5 alin. \(2\) din Legea nr. 78/2000](#) infracțiunile prevăzute de [art. 12](#) sunt asimilate în mod expres celor de corupție, rezultă că simpla încălcare a dispozițiilor legale privind incompatibilitatea persoanei de a efectua operațiuni financiare, ca acte de comerț, nu este suficientă pentru lezarea obiectului juridic avut în vedere de legiuitor, respectiv relațiile sociale referitoare la onestitatea persoanelor în exercitarea atribuțiilor lor de serviciu, a căror bună desfășurare este incompatibilă cu îndeplinirea acestora în scopul obținerii unor foloase necuvenite.

70. Desfășurarea acestei categorii de operațiuni (care antrenează circulația de capital, operațiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operațiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la

conturile bancare și cele asimilate acestora, tranzacții comerciale interne și internaționale), ca acte de comerț, de către persoanele prevăzute de [art. 1](#) din lege, nu implică în mod automat și folosirea funcției, atribuției sau însărcinării, pentru a putea fi circumscrise unei fapte de corupție (spre exemplu: desfășurarea de către un magistrat, prin persoane interpuse, a unor activități de prestări servicii în cadrul unui cabinet de cosmetică sau de comercializare de produse alimentare). Condiția suplimentară, care transformă încălcarea unei incompatibilități (sanționată disciplinar, astfel cum se va arăta în cele ce succedă) într-o infracțiune asimilată corupției și care aduce astfel atingere valorii sociale protejate prin [Legea nr. 78/2000](#), este cea prevăzută în [teza finală a art. 12 alin. \(1\) lit. a](#)), respectiv utilizarea, în desfășurarea activității, a informațiilor obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale. Acesta reprezintă elementul de corupție care conduce la pervertirea funcției într-o sursă de foloase necuvenite. Doar în acest fel autorul este plasat într-o situație privilegiată în raport cu alți participanți la circuitul economic, obține un avantaj determinat de poziția pe care o ocupă, respectiv de funcția, atribuția ori însărcinarea primită (spre exemplu: un agent de poliție care, prin persoane interpuse, efectuează activități de brokeraj și, cunoscând, prin prisma atribuțiilor sale de serviciu, că la o companie listată la Bursa de Valori București urmează să se efectueze percheziții și să se dispună măsuri asigurătorii, vinde toate acțiunile deținute, ulterior valoarea acestora scăzând semnificativ).

71. În același sens este și [Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 28 octombrie 2004](#) referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 12 lit. a](#) din [Legea nr. 78/2000](#) (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 10 ianuarie 2005), Curtea statuând că „dispozițiile legale atacate pe calea excepției de neconstituționalitate au ca finalitate, între altele, tocmai asigurarea respectării principiilor economiei de piață și a libertății economice, prin prohibirea efectuării de operațiuni financiare, ca acte de comerț, de către persoane care, în virtutea funcțiilor pe care le dețin, au acces la pârgii economice și la informații de natură să le confere avantaje față de ceilalți participanți la circuitul economic”.

72. Ca atare, interpretarea care corespunde cel mai bine scopului normei este cea că, pentru întrunirea elementelor de tipicitate obiectivă ale infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a](#)), este necesară utilizarea informațiilor obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării subiectului activ.

73. În plus, dacă interdicția utilizării acestor informații s-ar fi referit doar la cea de-a doua ipoteză normativă a [art. 12 alin. \(1\) lit. a](#)) ar însemna că în același alineat legiuitorul a reglementat două infracțiuni diferite ca concepție: una care sancționează penal un caz de incompatibilitate, iar cealaltă care sancționează utilizarea cu rea-credință a funcției. Or, nu poate fi identificată în legislație o altă situație similară, iar un asemenea procedeu contravine normelor de tehnică legislativă, respectiv [art. 47 alin. \(1\)](#) și [art. 48 alin. \(1\) din Legea nr. 24/2000](#), cele două incriminări trebuind să se regăsească în articole diferite sau, cel puțin, în alineate separate. Aceeași concluzie este susținută și de interpretarea logico-sistematică.

74. Analizând în ansamblu dispozițiile [art. 12 din Legea nr. 78/2000](#), se constată că atât varianta de la [alin. \(1\) lit. a](#)) , cât și cea de la [alin. \(1\) lit. b](#)) fac referire la utilizarea sau folosirea unor informații la care subiectul activ are acces în virtutea funcției.

75. Astfel, [art. 12 alin. \(1\) lit. b](#)) incriminează folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite.

76. Subiectul activ este calificat, una dintre persoanele prevăzute la [art. 1](#) din lege, care, prin prisma funcției sale, este în contact cu informații ce nu sunt destinate publicității (informațiile care intră sub incidența [Legii nr. 182/2002](#) privind protecția informațiilor clasificate și informațiile confidențiale, pentru care există obligativitatea păstrării acestui caracter), întrucât numai o persoană autorizată poate avea acces la această categorie de informații și poate permite accesul altor persoane neautorizate.

77. Așadar, este evident că pentru trei dintre variantele incriminate prin [art. 12 din Legea nr. 78/2000](#) (încheierea de tranzacții financiare, folosirea de informații ce nu sunt destinate publicității, permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații) s-a prevăzut, ca o condiție de tipicitate obiectivă, folosirea unor informații obținute în virtutea funcției, concluzia logică fiind aceea că și pentru cea de-a patra variantă legiuitorul a avut în vedere aceeași condiție.

78. Se poate constata, astfel, că punctul central al infracțiunilor prevăzute de [art. 12 din Legea nr. 78/2000](#) este utilizarea informațiilor deținute în virtutea funcției, dispoziția legală, în ansamblul său, sancționând conduite ce vizează acest element comun.

79. Dintr-o altă perspectivă, analizând prevederile [Legii nr. 161/2003](#) privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, se constată că, în cazul magistraților, în dispozițiile [art. 102 lit. c](#)) este prevăzută interdicția de a desfășura, direct sau prin persoane interpuse, activități comerciale. Conform [art. 108 alin. \(1\)](#) din același act normativ, încălcarea acesteia constituie abatere disciplinară și atrage suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni sau excluderea din magistratură.

80. Examinând conținutul abaterii disciplinare [aceeași abatere regăsindu-se în [art. 8 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 303/2004](#) privind statutul judecătorilor și procurorilor, ulterior în [art. 231 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 303/2022](#) privind statutul judecătorilor și procurorilor, dar și în ceea ce privește anumite categorii de funcționari publici, spre exemplu, [art. 57 lit. k\)](#) raportat la [art. 45 alin. \(1\) lit. g\) din Legea nr. 360/2002](#)], se reține că sintagma activității comerciale nu are o definiție legală.

81. Sub imperiul [Codului comercial](#) aceasta a fost raportată la noțiunile de acte și fapte de comerț prevăzute de [art. 3 și 4](#) din acest act normativ. În doctrină se arată că „actele de comerț sau, mai pe larg, faptele de comerț sunt actele juridice, faptele juridice și operațiunile economice prin care se realizează producerea de mărfuri, executarea de lucrări ori prestarea de servicii sau o interpunere în circulația mărfurilor cu scopul de a obține profit”⁹. În esență, trei elemente caracterizau o activitate ca fiind comercială: caracter organizat, desfășurare sistematică, scopul obținerii de venituri (profit).

⁹ S. Cărpenaru, *Drept comercial român*, Editura All Beck, București, 1998, pag. 29.

82. După abrogarea Codului comercial, prin intrarea în vigoare a [noului Cod civil](#) începând cu data de 1 octombrie 2011, uniformizarea termenilor folosiți în această materie s-a realizat prin dispozițiile tranzitorii ale [art. 8 alin. \(2\) din Legea nr. 71/2011](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 287/2009 privind Codul civil](#), potrivit căroră „În toate actele normative în vigoare, expresiile «acte de comerț», respectiv «fapte de comerț» se înlocuiesc cu expresia «activități de producție, comerț sau prestări de servicii». Noțiunea de profesionist prevăzută la [art. 3 din Codul civil](#) include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a [Codului civil \[art. 8 alin. \(1\) din același act normativ\]](#).

83. Pornind de la aceste dispoziții legale, prin [Decizia nr. 700/2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 17 ianuarie 2018, Curtea Constituțională a statuat că „înlocuirea expresiilor clasice de «acte de comerț» și, respectiv, «fapte de comerț» are meritul de a stabili conținutul juridic actual al noilor noțiuni care vizează sensul economic al noțiunii de comerț, adică acela de interpunere în schimbul și circulația mărfurilor. Aceasta înseamnă că, în accepțiunea actuală a legiuitorului, actele de comerț, respectiv activitatea comercială, sunt alcătuite din operațiunile ce privesc activitățile de producție, comerț sau prestări de servicii”.

84. În noul context legislativ ([art. 3 din Codul civil](#)), activitatea comercială poate fi definită ca activitatea de interpunere în schimbul și circulația mărfurilor, prin operațiuni ce privesc activități de producție, comerț sau prestări de servicii, desfășurată de un profesionist, în exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ.

85. Ca atare, modificările intervenite sunt doar la nivelul termenilor utilizați, caracteristicile activității comerciale fiind aceleași, respectiv: caracter organizat, desfășurare sistematică, în scopul obținerii de venituri (profit).

86. Potrivit unei jurisprudențe constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în situația în care venitul (profitul) este obținut prin mijloace interzise de lege, acesta constituie un „folos necuvenit” în sensul [Legii nr. 78/2000](#), prin această sintagmă înțelegându-se orice rezultat obținut prin metode, mijloace care contravin legii.

87. Așadar, în cazul în care activitatea comercială este realizată, direct sau prin persoane interpușe, de o persoană care, din cauza unor incompatibilități cu funcția deținută, nu o putea desfășura, profitul, care reprezintă scopul principal al oricărei activități economice, devine un folos necuvenit în sensul [Legii nr. 78/2000](#).

88. Având în vedere și dispozițiile [alin. \(2\) al art. 12 din Legea nr. 78/2000](#), care definesc noțiunea de operațiuni financiare ca acte de comerț, se constată că, în măsura în care acțiunea prevăzută în teza I a [alin. \(1\) al art. 12](#) din același act normativ nu este subordonată utilizării informațiilor deținute în virtutea funcției, atribuției ori însărcinării, abaterea disciplinară prevăzută de dispozițiile [art. 102 lit. c\)](#) raportat la [art. 108 alin. \(1\) din Legea nr. 161/2003](#) (regăsită, așa cum s-a arătat, și în alte acte normative) se suprapune peste conținutul infracțiunii.

89. Astfel, scopul desfășurării activității comerciale este același cu cel prevăzut în [art. 12 alin. \(1\) din Legea nr. 78/2000](#), respectiv obținerea de foloase necuvenite, în condițiile în care, așa cum s-a arătat, venitul dobândit prin activități contrare legii se circumscrie acestei noțiuni, iar sfera sintagmei activității comerciale este chiar mai largă decât cea a operațiunilor financiare ca acte de comerț. După cum s-a arătat și în doctrină¹⁰, cu trimitere la jurisprudența Înaltei Curți dacă raportăm noțiunea de operațiune financiară la cea de operațiune comercială putem afirma că cele două noțiuni sunt într-o relație parte-întreg, atunci când este vorba de operațiuni financiare efectuate de comercianți („profesioniști”, potrivit reglementării actuale), lucru reținut de altfel și de instanța supremă: „actele comerciale reprezintă o categorie mult mai largă decât operațiunile financiare, relația dintre cele două noțiuni fiind de la parte la întreg, respectiv orice operațiune financiară realizată de un comerciant este un act de comerț, dar nu orice act de comerț este o operațiune financiară”.¹¹

¹⁰ G. Bodoronca, *Corupția. Infracțiuni de corupție. Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție* - Editura C.H. Beck, București, 2022.

¹¹ I.C.C.J. Secția penală, Decizia nr. 333/A/21.10.2014, [www.scj.ro](#).

90. Tot în acest context trebuie subliniat faptul că prin [Legea nr. 161/2003](#) au fost aduse modificări și completări substanțiale [Legii nr. 78/2000](#), fiind introduse noi infracțiuni și reconfigurat conținutul constitutiv al altora ([cartea II - Modificarea unor reglementări în scopul prevenirii și combaterii corupției, titlul I - Asigurarea transparenței în](#)

exercitarea funcțiilor publice, prevenirea și combaterea corupției). Ca atare, nu se poate susține ipoteza că legiuitorul a creat un paralelism și a reglementat o abatere disciplinară ignorând dispozițiile legale deja existente care calificau aceeași faptă ca infracțiune, câtă vreme și [Legea nr. 78/2000](#) a fost supusă, cu aceeași ocazie, unui amplu proces de modificare.

91. Mai mult, în cuprinsul [Legii nr. 161/2003](#), atunci când legiuitorul a sesizat similitudinea răspunderii administrative cu cea penală, a prevăzut în mod expres o clauză de subsidiaritate, spre exemplu, [art. 73 alin. \(1\)](#), conform căruia încălcarea obligațiilor prevăzute în [art. 72 alin. \(1\)](#) constituie abatere administrativă, dacă nu este o faptă mai gravă, potrivit legii (textul abaterii fiind asemănător celui al infracțiunii prevăzute de [art. 253[^]1 din Codul penal anterior](#)).

92. Or, în cazul [art. 108 din Legea nr. 161/2003](#), care califică încălcarea dispozițiilor [art. 101-105](#) și [107](#) drept abateri disciplinare, nu este prevăzută, în mod asemănător, o asemenea clauză de subsidiaritate. Aceasta înseamnă că, din perspectiva legiuitorului, nu exista o suprapunere, întrucât infracțiunea din [Legea nr. 78/2000](#) prevedea o condiție suplimentară, aceea a utilizării informațiilor deținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării.

93. Se remarcă și faptul că legiuitorul a considerat încălcarea dispozițiilor referitoare la interdicții și incompatibilități drept cele mai grave abateri disciplinare, întrucât prin [art. 108 din Legea nr. 161/2003](#) a limitat sfera sancțiunilor care pot fi aplicate la suspendarea din funcție pe timp de maximum 6 luni și îndepărtarea din magistratură.

94. Ca atare, în raport cu considerentele anterioare, se poate susține că, respectând principiul ultima ratio, legiuitorul a urmărit să stabilească sancțiuni graduale, proporționale, răspunderea penală intervenind doar în ultimă instanță, atunci când fapta are o gravitate sporită, dată de folosirea informațiilor deținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării.

95. Având în vedere că interpretarea gramaticală, teleologică și sistematică a dispoziției legale analizate conduce la același rezultat, concluzia ce se impune este aceea că în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#), pentru întrunirea elementului material al laturii obiective ce constă în efectuarea de operațiuni economice, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană, este necesar să fie îndeplinită și condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării acesteia.

Pentru motivele arătate, în temeiul [art. 477 din Codul de procedură penală](#),

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de către Curtea de Apel Bacău în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă în cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#) este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale pentru întrunirea elementului material al laturii obiective ce constă în efectuarea de operațiuni economice ca acte de comerț incompatibile cu funcția, dacă este prezumat de lege avantajul obținut de autorul faptei sau dacă această condiție specială se aplică doar pentru varianta alternativă a săvârșirii faptei prin încheierea de tranzacții financiare?” și stabilește că:

În cazul infracțiunii prevăzute de [art. 12 alin. \(1\) lit. a\) teza I din Legea nr. 78/2000](#), pentru întrunirea elementului material al laturii obiective ce constă în efectuarea de operațiuni economice, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană, este necesar să fie îndeplinită condiția utilizării de informații obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării acesteia.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit [art. 477 alin. \(3\) din Codul de procedură penală](#).

Pronunțată în ședință publică astăzi, 22 septembrie 2025.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ELENI CRISTINA MARCU

Magistrat-asistent,

Adina Andreea Ciuhan Teodoru
